

FINANŠU NOZARES ASOCIĀCIJAS PRIORITĀTES

Sanita Bajāre
Finanšu nozares asociācijas valdes priekšsēdētāja
Rīgā 2019. gada 3. decembrī

FINANŠU TIRGUS SKAITĻOS *(euro)*

Visu banku aktīvi kopumā Latvijā **~22 miljardi**

(salīdzinājumam: ES ietvaros viena banka, kas ir banku TOP30 pēc aktīviem, ir ~ 200 miljardiem vērti aktīvi).

Izsniegto kredītu apjoms bankās **~ 13 miljardi**

Noguldījumu apjoms bankās **~16 miljardi**

Maksājumu iestāžu maksājumu apjoms – ap **200 miljoniem**

Banku klientu skaits **~2,6 miljoniem**

Bankās 2019.gada trijos ceturkšņos kopumā **pieaug** noguldījumu, kredītportfeļa, kapitāla un aktīvu apjoms

BIEDRI

1. Swedbank
2. Luminor
3. SEB banka
4. Citadele banka
5. BlueOrange Bank (iepriekš Baltikums Bank)
6. Attīstības finanšu institūcija Altum, AS
7. Baltic International Bank
8. LPB Bank (iepriekš Latvijas Pasta Banka)
9. Reģionālā investīciju banka
10. Expobank
11. Rigensis Bank
12. Danske Bank filiāle Latvijā
13. Meridian Trade Bank
14. Signet Bank (iepriekš M2M Europe)
15. PrivatBank
16. OP Corporate Bank filiāle Latvijā

ASOCIĒTIE BIEDRI

1. Unicredit Leasing
2. "CBL Asset Management" IPAS
3. "INVL Asset Management" IPAS
4. "Luminor Asset Management" IPAS
5. "SEB Investment Management" IPAS
6. "Swedbank ieguldījumu Pārvaldes Sabiedrība" AS
7. "CBL Atklātais pensiju fonds"
8. "Luminor Latvijas atklātais pensiju fonds" AS
9. "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds" AS
10. "SEB atklātais pensiju fonds" AS
11. "Swedbank Atklātais Pensiju Fonds" AS
12. Microsoft Latvia
13. "Intrum Baltija"
14. AS Mintos Marketplace
15. LABEEF
16. Evershed Sutherland Bitāns
17. Worldline Latvia

ATTĪSTĪBA

- Kreditēšanas apjomi stabili pieaug. Lielāku pieaugumu ierobežo gan iedzīvotāju maksātspēja (piemēram, līdzekļi «pirmajai iemaksai»), gan uzņēmumu gatavība aizņemties (uzņēmumu bilanču finanšu stiprība, korporatīvā pārvalde)
- Kreditēšanas attīstībā būtiska sadarbība ar Altum. Portfeļgarantijas instrumenta plašāka izmantošana, tostarp jaunās jomās
- Jārada aizvien plašākas iespējas uzņēmējiem finansēties kapitāla tirgū, tostarp, izmantojot inovatīvus risinājumus, kas ir EK darba kārtībā. Segto obligāciju tiesiskā regulējuma ieviešana Baltijā – jauns kapitāls kreditēšanai
- Īres tiesiskā regulējuma pilnveide. Īres namu attīstība. Šobrīd kavē nesamērīgi tiesiskie riski
- Paplašināt Pensiju fondu iespējas plašāk ieguldīt Latvijas tautsaimniecībā. Mazākuma akcionāru tiesību aizsardzības pilnveide, lai veicinātu ieguldījumus akcijās

DIGITALIZĀCIJA

- Pieprasījums pēc digitālajiem finanšu pakalpojumiem būtiski palielinās
- Informācijas - datu apmaiņa starp bankām un valsti elektroniskā veidā. Finanšu pakalpojumu sniedzēju piekļuve valsts datu bāzēm klientu labākai izvērtēšanai kreditēšanas un AML vajadzībām
- Maksājumi un citi finanšu pakalpojumi – vēl ātrāki, ērtāki un pieejamāki
- PSD2 direktīvas praktiskā ieviešana dzīvē – bankas ir atvērtas sadarbībai ar finanšu tehnoloģiju uzņēmumiem

DIGITĀLĀ DROŠĪBA

- Finanšu pakalpojumiem kļūstot pieejamākiem digitālajā vidē, pieaug kibernoziegumu risks
- Bankas aktīvi strādā pie klientu izglītošanas digitālās drošības jautājumos. Asociācija 2020.gada pirmajā pusē plāno informatīvi izglītojošu komunikācijas kampaņu par digitālās drošības jautājumiem interneta vidē
- Stingrās autentifikācijas ieviešana ir izaicinājums visās ES valstīs, īpaši e-komercijas pakalpojumu sniedzējiem citviet ES

ATBILSTĪBA

- Labai, risku izvērtējumā balstītai atbilstības kultūrai (*Compliance Culture*) jāklūst par ikviena uzņēmuma ikdienu. Ar finanšu noziegumiem valsts un privātais sektors cīnās neatkarīgi no starptautiskajiem novērtētājiem
- Nav ilgtspējīgi un produktīvi strādāt saskaņā ar principu «*Lawful but Awful*»! Atbilstība nav tikai atbilstība likumam, bet gan reālo risku pārvaldīšanai nepieciešamo augstāko standartu ievērošana
- **Risku pārvaldībā jāpārorientējas no deriskinga uz risku efektīvāku pārvaldīšanu**
- Jāstrādā kopā ar FKTK un citiem partneriem valsts sektorā, radot lielāku noteiktību, lai tādējādi bankas būtu motivētas uzņemties pārvaldāmu risku. Vairāk riskos balstītas pieejas, vairāk elastības
- Jāveicina uzņēmēju izpratne par to, kādas darbības uzņēmēju pusē bankas ierobežo turpināt sadarbību ar viņiem
- Jādefinē politiskā nostāja finanšu iestāžu sadarbībai ar NVS un Austrumāzijas tirgiem (īpaši eksportu). Šobrīd – valsts vēstījums ir pretrunīgs

FINANŠU PRATĪBA

- Atbildīgas patērētāju kreditēšanas principu ieviešana likumos 2018.gadā. Bezatbildīgas kreditēšana turpmāka ierobežošana
- «Mazās maksātnespējas» pēc iespējas ātrāka ieviešana attiecībā uz fiziskajām personām
- Dati liecina, ka ~ 80% iedzīvotājiem nav pietiekamu uzkrājumu un izpratnes, kā tos vislabāk veidot
- Asociācija 2020.gadā realizēs pasākumu kopumu finanšu pratības veicināšanai dažādos iedzīvotāju segmentos

INVESTĪCIJAS – IETVARS

- Svarīgas investīcijas, kas dod pievienoto vērtību. Investīcijas, kas rada nesamērīgus reputācijas riskus, rada kaitējumu ilgtermiņā
- Koncepts par Latviju kā maksājumu (transakciju) reģionālo finanšu centru ir beidzis pastāvēt
- Pēc reputācijas atgūšanas jādomā par Latvijas kā valsts pievilcību augstas pievienotās vērtības finanšu pakalpojumiem, tai skaitā finanšu tehnoloģiju uzņēmumiem
- Bankām nepieciešami skaidri nosacījumi, lai tās nesamērīgi neierobežotu riska uzņemšanos investīciju apkalpošanai

KOPĪGI RISINĀMIE UZDEVUMI

- Reputācijas atgūšana
- Ēnu ekonomikas mazināšana
- Samērīgs/horizontāls regulatīvais slogs
- Regulējuma fragmentācijas mazināšana ES un Baltijas-Ziemeļvalstu ietvaros
- Bāzeles rekomendāciju samērīga ieviešana, lai būtiski nemazinātu kredītu pieejamību
- Ilgtspējīgas finansēšanas ieviešana, apzinot jauno prasību praktisko ietekmi uz kreditēšanu
- Spēju celšana eksportējošiem uzņēmumiem strādāt, ievērojot starptautisko finanšu sankciju esamību

PALDIES PAR UZMANĪBU!